

POSTANOWIENIE

Dnia 23 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejcki

w sprawie **B. R.**

skazanego z art. 207 § 1 i 2 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k. w zb. z art. 13 § 1 k.k. w
zw. z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 23 marca 2023 r.,

osobistego wniosku skazanego o wznowienie postępowania w sprawie
zakończoną prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku

z dnia 20 listopada 2019 r., sygn. akt II AKa 247/19,

utrzymującym w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Gdańsku

z dnia 20 lutego 2019 r., sygn. akt XIV K 101/17,

na podstawie art. 545 § 3 zd. pierwsze k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

**odmówić przyjęcia wniosku B. R. o wznowienie postępowania
wobec jego oczywistej bezzasadności.**

UZASADNIENIE

Żądanie wznowienia dotyczy postępowania w sprawie B. R. zakończonego
prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 20 listopada 2019
r., sygn. akt II AKa 247/19 (k. 2563 akt sprawy sygn. XIV K 101/17), którym to
utrzymano w mocy wyrok Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 20 lutego 2019 r.,
sygn. akt XIV K 101/17, na mocy którego wymieniony został uznany za winnego
popęłnienia przestępstw z art. z art. 207 § 1 i 2 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k. w zb. z

art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i in. (k. 2184-2187 akt sprawy sygn. XIV K 101/17).

Od powyższego rozstrzygnięcia Sądu Apelacyjnego w Gdańsku została wywiedziona kasacja, która postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 30 września 2021 r., sygn. akt III KK 252/20 została oddalona jako oczywiście bezzasadna (k. 147 akt sprawy III KK 252/20).

W przedmiotowej sprawie skazany uprzednio również podjął próbę zainicjowania postępowania wznowieniowego składając osobisty wniosek o wznowienie postępowania. Zarządzeniem z dnia 11 marca 2022 r. Sąd Najwyższy odmówił jego przyjęcia z uwagi na brak uzupełnienia w wyznaczonym terminie braków formalnych (k. 77 akt sprawy III KO 93/21).

W dniu 12 października 2022 r. do Sądu Okręgowego w Gdańsku wpłynął osobisty wniosek B. R. o wyznaczenie obrońcy z urzędu „celem napisania wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy do Sądu Najwyższego”. W rzeczonym wniosku skazany podał, że jest niewinny, a w aktach sprawy znajdują się dowody świadczące o braku jego winy w odniesieniu do przedstawionych zarzutów (k. 3168 akt sprawy sygn. XIV K 101/17). Postanowieniem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 7 listopada 2022 r., sygn. akt XIV K 101/17 wymienionego wniosku nie uwzględniono (k. 3171 akt sprawy sygn. XIV K 101/17). To rozstrzygnięcie stało się podstawą zażalenia skazanego (k. 3173 akt sprawy sygn. XIV K 101/17). W uzasadnieniu wymienionego zażalenia skazany rozwija swoją argumentację i podaje, że został niesprawiedliwie skazany w wyniku popełnienia wielu przestępstw m.in. popełnionych przez SSO J.W., która to miała wyczerpać znamiona czynów z art. 231 § 1 k.k., art. 235 k.k., art. 236 § 1 k.k. i in. oraz złożenia fałszywych i wymuszonych przez prokuratorów zeznań świadka. Skazany podkreśla, że materiał dowodowy znajdujący się w aktach przeczy jego winie. W wyniku rozpoznania złożonego środka odwoławczego Sąd Okręgowy w Gdańsku postanowieniem z dnia 3 stycznia 2023 r., sygn. akt XIV K 101/17 uchylił zaskarżone postanowienie i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Najwyższemu jako sądowi właściwemu w sprawie.

Pisma skazanego w postaci wniosku o wyznaczenie obrońcy z urzędu oraz zażalenie na postanowienie w przedmiocie jego nieuwzględnienia zostały przez

Przewodniczącego Wydziału V Izby Karnej Sądu Najwyższego potraktowane jako wniosek o wznowienie postępowania, zarejestrowane w repertorium „KO” i skierowane do przydziału (k. 1 akt SN).

Do akt niniejszej sprawy dołączono korespondencję B. R. adresowaną do Centralnego Biura Antykorupcyjnego, w której skazany zwraca się z prośbą o interwencję, albowiem jak wskazuje, w jego sprawie został wydany wyrok co do którego dopuszczono się m.in. przestępstw z art. 231 § 1 k.k., art. 235 k.k., art. 236 § 1 k.k. oraz z art. 271 § 1 k.k. oraz wskazuje na błędną ocenę materiału dowodowego (k. 12-20v akt SN). W dniu 6 lutego 2023 r. do Sądu Najwyższego wpłynęło kolejne pismo skazanego, w którym ponownie zwraca uwagę na dopuszczenie się przestępstw w związku z prowadzonym postępowaniem oraz akcentuje obecność w aktach sprawy materiału dowodowego, który został pominięty przy rozpoznawaniu sprawy (k. 25-26v akt SN).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Osobisty wniosek skazanego jawi się jako oczywiście bezzasadny, co musiało skutkować odmową jego przyjęcia po myśli art. 545 § 3 zd. pierwsze k.p.k.

Na wstępie godzi się zauważyć, że znaczenie czynności procesowej ocenia się według treści złożonego oświadczenia (*vide* art. 118 § 1 k.p.k.), tym samym wniosek B. R. o wyznaczenie obrońcy z urzędu „celem napisania wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy do Sądu Najwyższego” oraz znajdujące się w aktach zażalenie na nieuwzględnienie wniosku o wyznaczanie obrońcy z urzędu zostały słusznie potraktowane jednocześnie jako wniosek o wznowienie postępowania zakończony prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 20 listopada 2019 r., sygn. akt II AKa 247/19, albowiem tylko wówczas może być wszczęta procedura zmierzająca do ewentualnego wyznaczenia obrońcy z urzędu.

Zgodnie z art. 545 § 3 zd. pierwsze k.p.k. sąd odmawia przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania nierespektującego obowiązującego w postępowaniu wznowieniowym rygoru przymusu adwokacko-radcowskiego (bez wzywania do uzupełniania tego braku) w sytuacji, gdy „z treści wniosku wynika jego oczywista bezzasadność”. Użyty przez ustawodawcę zwrot „odmawia” oznacza, że Sąd Najwyższy jest zobligowany do przeprowadzenia takiej kontroli osobistego wniosku strony, który wbrew art. 545 § 2 k.p.k. nie został sporządzony i podpisany przez

profesjonalnego przedstawiciela procesowego, pod kątem okoliczności, na których go oparto. Zaznaczyć bowiem trzeba, że wniosek o wznowienie postępowania jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego podstawy zostały ustawowo skatalogowane (art. 540 k.p.k., 540a k.p.k., 540b k.p.k.) i nie każde, nawet zaistniałe w rzeczywistości, uchybienie procesowe, będzie się w nie wpisywało. Ustawodawca w treści przepisu art. 545 § 3 k.p.k. wskazał okoliczności, które mogą świadczyć o oczywistej bezzasadności wniosku, ale wskazanie to nie jest wyczerpujące, o czym świadczy użyte w ustawie wyrażenie „w szczególności”. Pojęcie „oczywistej bezzasadności”, o której mowa we wskazanym przepisie powinno być rozumiane podobnie jak na gruncie przepisu art. 535 § 3 k.p.k., a zatem „bezzasadność oczywista to taka, która nie wymaga szczególnego badania, jest widoczna na pierwszy rzut oka, niewątpliwa i wniosek obiektywnie nie może doprowadzić do wzruszenia orzeczenia” (zob. postanowienie SN z dnia 25 września 2015 r., II KO 49/15, OSNKW 2016, nr 1, poz. 5).

Przenosząc powyższe uwagi na grunt niniejszej sprawy dostrzec należy, że pierwotny wniosek o wyznaczenie obrońcy z urzędu zawierał jedynie oświadczenie skazanego o jego niewinności oraz wskazanie, że w aktach znajduje się materiał dowodowy świadczący o braku jego winy. Poza tym nie zawierał żadnego uzasadnienia. Wobec tego Sąd Najwyższy starał się dostrzec chociażby potencjalne podstawy do wznowienia postępowania zarówno w argumentacji zażalenia na postanowienie Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 7 listopada 2022 r., sygn. akt XIV K 101/17 w przedmiocie nieuwzględnienia wniosku skazanego o wyznaczenie obrońcy, jak i w korespondencji skazanego dołączonej do akt niniejszej sprawy. Z wymienionych pism można wywieść wniosek (albowiem w żadnym miejscu B. R. nie przywołuje podstawy prawnej swojego żądania), iż skazany wznowienia postępowania upatruje przede wszystkim w okoliczności dopuszczenia się przestępstw w związku z prowadzonym w jego sprawie postępowaniem. Tym samym należy zauważyć, że skuteczne powołanie się na podstawę wznowieniową określoną w art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k. wymaga spełnienia kumulatywnie dwóch warunków. Pierwszym z nich jest ustalenie faktu popełnienia przestępstwa w sposób określony w art. 541 § 1 k.p.k. Z kolei drugim z warunków jest wykazanie możliwości wpływu przestępstwa na treść wydanego orzeczenia.

Zgodnie z art. 541 § 1 k.p.k. czyn, o którym mowa w art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k., musi być ustalony prawomocnym wyrokiem skazującym, chyba że orzeczenie nie może zapaść z przyczyn wymienionych w art. 17 § 1 pkt 3-11 lub w art. 22 k.p.k. W takim wypadku zgodnie z art. 541 § 2 k.p.k. wniosek o wznowienie postępowania powinien wskazywać wyrok skazujący lub orzeczenie zapadłe w postępowaniu karnym, które stwierdza niemożność wydania takiego orzeczenia. Dopiero wskazanie wyroku lub orzeczenia, o których mowa w art. 541 § 1 k.p.k., wykazujących popełnienie przestępstwa w związku z postępowaniem albo o niemożności wydania wyroku skazującego za przestępstwo, jakiego dopuszczono się w związku z postępowaniem karnym będącym przedmiotem sprawy o wznowienie pozwala zbadać, czy istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia. Podstawy wniosku o wznowienie postępowania nie mogą stanowić jedynie sugestie skarżącego, iż w związku z postępowaniem dopuszczono się przestępstwa (zob. postanowienie SN z dnia 22 kwietnia 2021 r., I KZ 11/21, LEX nr 3229475; postanowienie SN z 28 grudnia 2021 r., IV KZ 52/21, LEX nr 3322306; postanowienie SN z dnia 17 stycznia 2008 r., V KO 88/07, OSNWSK 2008, nr 1, poz. 126). B.R. podnosząc, że został niesprawiedliwie skazany w wyniku dopuszczenia się przestępstw w związku z postępowaniem w jego sprawie, nie wskazał ani wyroku skazującego, ani orzeczenia zapadłego w postępowaniu karnym, którym stwierdzono niemożność wydania orzeczenia, w sprawie której wznowienia się domaga. Wnioskodawca ogranicza się jedynie do sugestii, że w związku z prowadzonym postępowaniem dopuszczono się przestępstw wyczerpujących zmanipulację wskazane m.in. w art. 231 § 1 k.k., art. 235 k.k., art. 236 § 1 k.k. oraz art. 271 § 1 k.k. Zaprezentowana w pismach skazanego argumentacja w sposób jednoznaczny świadczy o niezrozumieniu instytucji wznowienia postępowania w świetle podstawy *propter falsa*. Przesłanką do zastosowania szczególnej instytucji z art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k. nie mogą być jedynie twierdzenia wnioskodawcy dotyczące możliwości popełnienia przestępstwa w związku z przeprowadzonym postępowaniem karnym, albowiem jak wskazano warunkiem koniecznym jest wykazanie, że czyn, na który powołuje się wnioskodawca, został ustalony w sposób określony w art. 541 k.p.k. W przedmiotowej sprawie sugestie wnioskującego nie znajdują odzwierciedlenia w

faktach, które zostałyby ustalone prawomocnym wyrokiem skazującym lub orzeczeniem zapadłym w postępowaniu karnym stwierdzającym niemożność jego wydania. Dlatego też uznać należało, że nie został spełniony warunek, o którym mowa w art. 541 k.p.k., tym samym nie można było przejść nawet do hipotetycznego badania związku przyczynowego pomiędzy wskazywanymi przez wnioskodawcę przestępstwami a treścią orzeczenia, które nie zostało wydane.

Ponadto, analiza treści pism skazanego nie wskazuje chociażby na potencjalne istnienie okoliczności, stanowiących którąkolwiek z podstaw wznowienia wymienionych w rozdziale 56 k.p.k. Można odnieść nieodparte wrażenie, że intencją wnioskodawcy, poza sugestiami dopuszczenia się przestępstw w związku z przedmiotową sprawą, jest co do zasady kwestionowanie ustaleń faktycznych oraz oceny dowodów dokonanej przez sądy rozpoznające sprawę, co w żadnej mierze nie stanowi żadnej z podstaw do zainicjowania wznowienia prawomocnie zakończonego postępowania. Wskazane kwestie winny być podnoszone na etapie postępowania sądowego, a nie wznowieniowego.

Twierdzenia skazanego o potencjalnym dopuszczeniu się przestępstw w związku z prowadzonym jego sprawie postępowaniem, a które stanowiłyby uzasadnioną podstawę do przyjęcia, że mogły mieć wpływ na treść orzeczenia, powinny być przede wszystkim ustalone w sposób wskazany w art. 541 k.p.k. Dlatego też zanim skazany wystąpi z ponownym wnioskiem o wznowienie postępowania bądź zaskarży niniejsze rozstrzygnięcie, ponownie powołując tożsame podstawy, powinien w pierwszej kolejności zainicjować postępowanie służące potwierdzeniu jego wywodów. W gestii skazanego pozostaje przecież możliwość zawiadomienia stosownych organów ścigania o podejrzeniu popełnienia wskazywanych przez niego przestępstw. Powyższe zmierzałoby do ewentualnego potwierdzenia okoliczności powoływanych przez skazanego, które stwierdzone w sposób opisany w art. 541 k.p.k. otwierałyby drogę do wznowienia postępowania w jego sprawie. Obecnie są to jedynie gołosłowne sugestie, które nie mogą być podstawą wznowienia postępowania.

Podsumowując, skoro kontrola pod kątem okoliczności, na których wywiedziono osobisty wniosek o wznowienie oraz pism nadesłanych przez B.R. wykazała, że zarówno nie zostały one oparte na podstawach do wznowienia

postępowania, jak również nie wskazano czy chociażby nie zasygnalizowano okoliczności uzasadniających wznowienie w tej sprawie, to należało potraktować go jako oczywiście bezzasadny, co nakazywało odmowę jego przyjęcia w trybie art. 545 § 3 zd. pierwsze k.p.k. Taki stan rzeczy czynił zbędnym podejmowanie dalszych czynności procesowych w przedmiocie rozpoznania wniosku skazanego o wyznaczenie obrońcy z urzędu, albowiem celem wskazanego przepisu jest zredukowanie zbędnych przebiegów procesowych w postępowaniu wznowieniowym, w sytuacji, gdy obiektywnie brak jest podstaw do wznowienia postępowania. Wobec tego, jeżeli już *prima vista* jasny jest brak okoliczności wskazujących na zmaterializowanie się którejkolwiek z podstaw wznowieniowych wskazanych rozdziale 56 k.p.k., to nieracjonalne i niecelowe byłoby kontynuowanie czynności procesowych mających doprowadzić do uzupełnienia braków formalnych wniosku przez wyznaczenie skazanemu obrońcy z urzędu, skoro okoliczności wskazane przez niego obiektywnie nie mogłyby doprowadzić do wznowienia postępowania.

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy postanowił jak na wstępie.

ał